



SAMYE
INSTITUTE

ལྷ་མའི་ཡོན་ཏན་བསྟུ།

Mười Phẩm Chất của Một Vị Đạo Sư



Các kinh điển Phật giáo trong suốt lịch sử đều đồng ý rằng một đạo sư là cần thiết để có thể tinh tấn trong Giáo Pháp. Và các bản văn đều nhấn mạnh về tầm quan trọng của việc noi theo một vị đạo sư tốt khi tiến bước trên con đường tu tập. Theo truyền thống, các đệ tử được khuyến nên tìm kiếm mười phẩm chất đặc thù nơi một vị đạo sư có năng lực.

Các kinh điển Phật giáo trong suốt lịch sử đều đồng ý rằng một vị đạo sư là cần thiết để có thể tinh tấn trong Giáo Pháp. Và họ nhấn mạnh về sự cần thiết của việc khảo sát vị thầy tâm linh tiềm năng một cách cẩn thận. Đây không chỉ là vấn đề của thời hiện đại. Trong một trích đoạn từ tác phẩm [Ngon Đền Soi Sáng Con Đường Giải Thoát: Giải Thích Về Những Chủ Đề Cơ Bản Cho Phật Tử](#),* của [Khenpo Gyaltzen](#), Khenpo liệt kê lại những phẩm chất của một vị đạo sư theo các kinh văn Đại Thừa cổ xưa. Những chỉ dẫn cốt lõi này giúp đệ tử đưa ra những đánh giá sáng suốt về một vị đạo sư. Và điều này an toàn hơn nhiều

so với việc lựa chọn vị đạo sư theo cảm xúc hay phong trào. Nếu một người đệ tử quan tâm ghi nhớ việc tìm kiếm những phẩm chất này khi quán xét vị thầy của mình, thì mối quan hệ thầy trò có thể phát triển tốt đẹp.

Lựa Chọn Một Vị Đạo Sư

Đôi khi người ta tin rằng lựa chọn một vị đạo sư là việc đi tìm một người nổi tiếng. Có lẽ họ sẽ tìm tới một vị thầy đã viết nhiều cuốn sách. Hoặc có thể bạn bè, đồng nghiệp thúc đẩy họ tới gặp một vị đạo sư nào đó. Vậy làm thế nào để những người sơ tu có thể biết được vị đạo sư nào có đủ tư cách để giảng dạy Pháp? Và làm thế nào để họ có thể bắt đầu đánh giá một vị đạo sư trong khi dường như có rất nhiều vị đạo sư đang giảng dạy, hướng dẫn các khoá học hay nhập thất? Liệu chúng ta chỉ cần đi theo một người nổi tiếng hay là cần phải tìm hiểu? Và làm sao để chúng ta có được sự lựa chọn khôn ngoan?

Mười Phẩm Chất của Một Vị Đạo Sư

Những phẩm chất và tính cách của vị đạo sư đều được giải thích rõ ràng bằng nhiều cách trong các kinh văn khác nhau. Trong *Đại Thừa Trang Nghiêm Bảo Vương Kinh* (Mahāyānasūtrāṃkāra),¹ đã dạy rằng một đạo sư cần có **mười** phẩm chất đặc thù sau đây:

*Hãy theo chân một vị thầy nhẹ nhàng, khoan thai, luôn an nhiên,
Sở hữu phẩm tính tuyệt hảo như sự chuyên cần và tinh thông Giáo Pháp,
Dù chứng đạt giác ngộ nhưng luôn thực tế, khéo léo trong giảng dạy
Bản tính từ ái và đã từ bỏ mọi phiền não*

Như kinh văn đã giải thích:

1. Qua sự trì giới, vị đạo sư luôn nhẹ nhàng
2. Qua sự an trụ trong định, vị đạo sư luôn an nhiên
3. Với trí huệ, họ đã đoạn trừ các phiền não
4. Thể hiện những phẩm tính hơn người, họ sở hữu những phẩm chất vượt trội

5. Với hoạt động vì lợi lạc chúng sinh, họ luôn sốt sắng không bao giờ giải đãi
6. Bởi tu học siêng năng, họ tinh thông Giáo Pháp
7. Hiểu biết đượ chân tướng của thực tại. Họ đã chứng đắc nhưng luôn thực tế
8. Cách biện luận thuyết phục và thiện xảo trong giảng dạy.
9. Có bản tính từ ái và không bị ảnh hưởng bởi vật chất hay sang giàu
10. Không bao giờ mệt mỗi khi giảng dạy Giáo Pháp

Đó chính làm mười phẩm chất của một vị đạo sư.

Phương Pháp Giảng Dạy Giáo Pháp của Bạc Đạo Sư

Các đạo sư giảng dạy giáo pháp theo khuôn mẫu gắn liền với sáu *pāramitās*

[ba la mật] như sau:

1. Truyền giảng những ngôn từ và ý nghĩa giáo lý, họ hiểu rằng đó chính là **hạnh bố thí**
2. Chấm dứt những tà hạnh nơi ba cửa thân ngữ ý chính là **hạnh trì giới**
3. Chịu vất vả, nóng bức hay lạnh lẽo chính là **hạnh nhẫn nhục**
4. Hoan hỉ giảng giải về Giáo Pháp chính là **hạnh tinh tấn**
5. Luôn an trụ nhất tâm chính là **hạnh thiền định**
6. Quán chiếu, giải thích về những mâu thuẫn và tương quan giữa ngôn từ và ý nghĩa chính là **hạnh trí huệ**.

Đó chính là phương cách các đạo sư giảng dạy Giáo Pháp theo khuôn mẫu gắn liền với thực hành *lục độ ba la mật*.

*Cuốn *Ngọn Đèn Soi Sáng Con Đường Giải Thoát* của Khenpo Gyaltzen hiện đã được dịch ra tiếng Việt. Quý đạo hữu có thể liên hệ Samye Việt Nam để thỉnh sách.